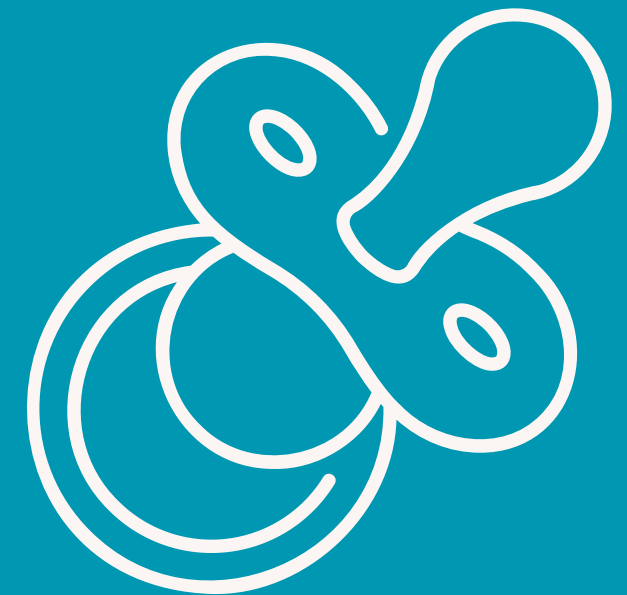

ANALÝZA SOCIOEKONOMICKÝCH A ZDRAVOTNÍCH FAKTORŮ

Jejich vliv na úmrtnost novorozenců

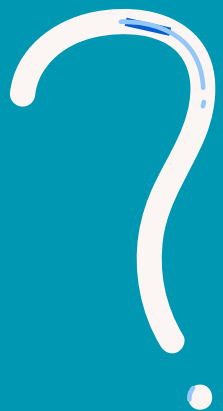

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Vzaly jsme data pro všechny země světa – po procesu čištění dat zbylo
175 zemí

Úmrtnost novorozenců je počet úmrtí dětí mezi 0–11 měsíci na 1000
narozených dětí

Veškerá data jsou z roku 2021

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Základní otázka: Jaký socioekonomický či zdravotní faktor významně ovlivňuje úmrtnost novorozenců v zemích světa?

Další výzkumné otázky:

Jak jsou rozložení hodnot jednotlivých faktorů?

Jaké jsou trendy nebo vztahy mezi faktory a úmrtností novorozenců?

Jak se faktory mění v závislosti na geografické poloze zemí?

Jak se geograficky liší vysoká, střední a nízká úmrtnost novorozenců a jaké socioekonomické faktory mohou být spojeny s těmito rozdíly?

VYBRANÉ FAKTORY

Geographic area (jednotlivé země)

HDP

Life Expectancy Male/Female (očekávaná délka života)

Total fertility rate (porodnost)

Net Migration rate (migrace)

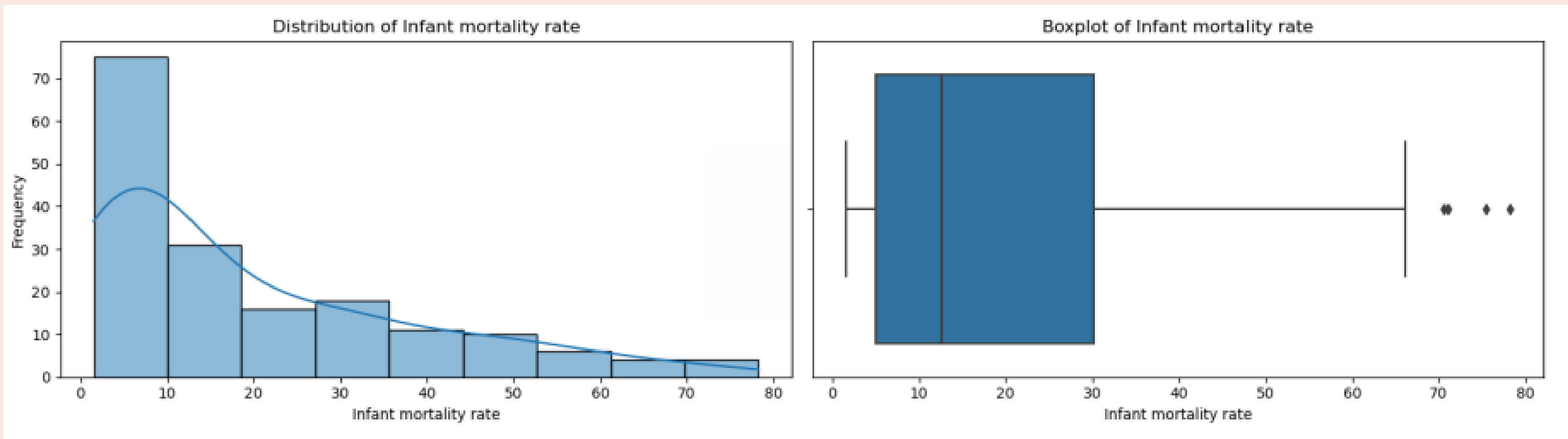
Share of Urban Population (urbanizace)

Access to electricity (přístup k elektřině)

Infant Mortality (úmrtnost novorozenců)

JAK JSOU ROZLOŽENÍ HODNOT JEDNOTLIVÝCH FAKTORŮ?

Distribuce a boxplot pro naši hlavní proměnnou: **Úmrtnost novorozenců**

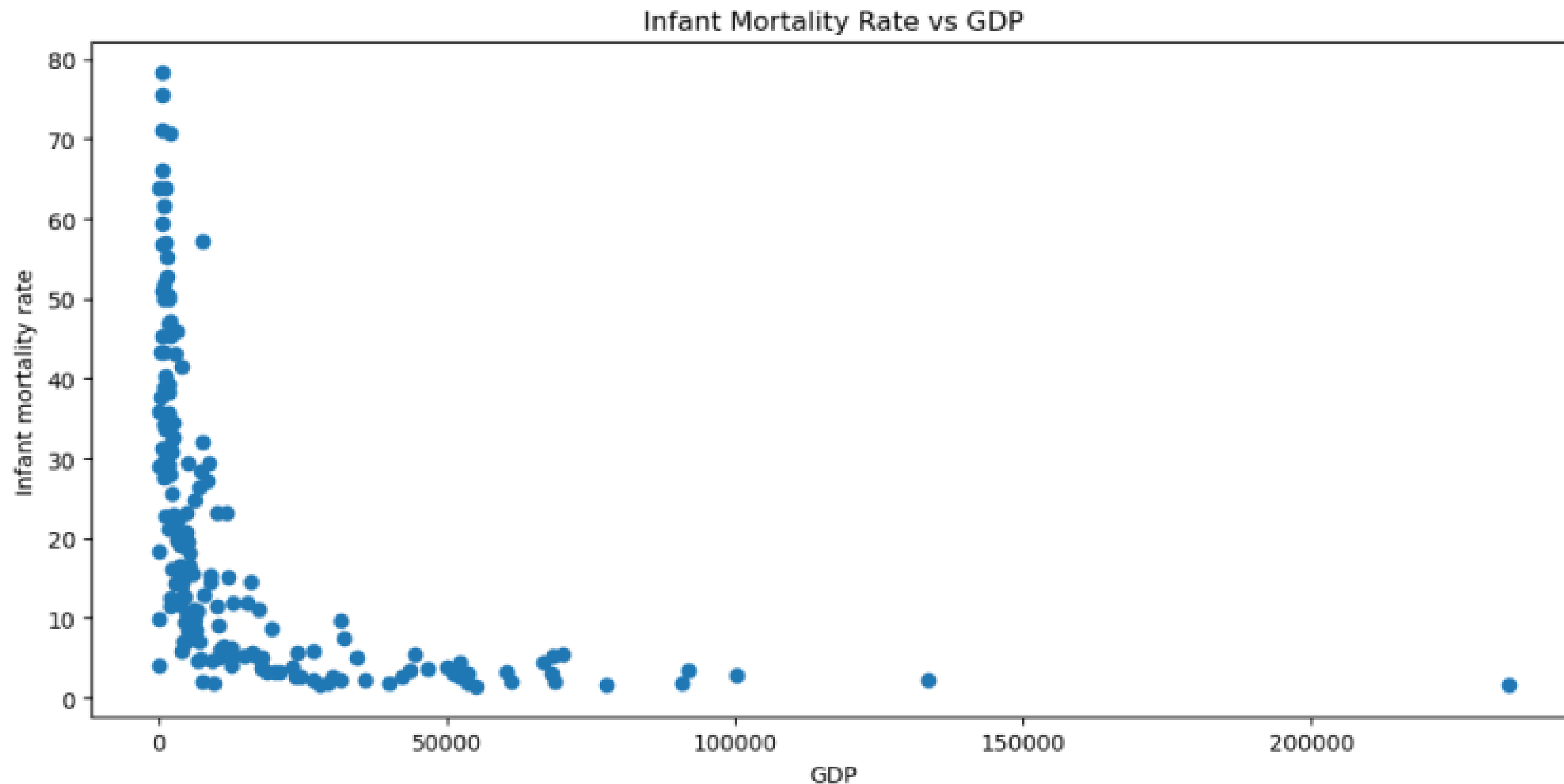

Většina zemí má spíše nižší úmrtnost novorozenců, existují země s výrazně vyšší hodnotou

Jsou zde outlieři s výrazně vyšší úmrtností novorozenců

JAKÉ JSOU TRENDY NEBO VZTAHY MEZI FAKTORY A ÚMRTNOSTÍ NOVOROZENCŮ?

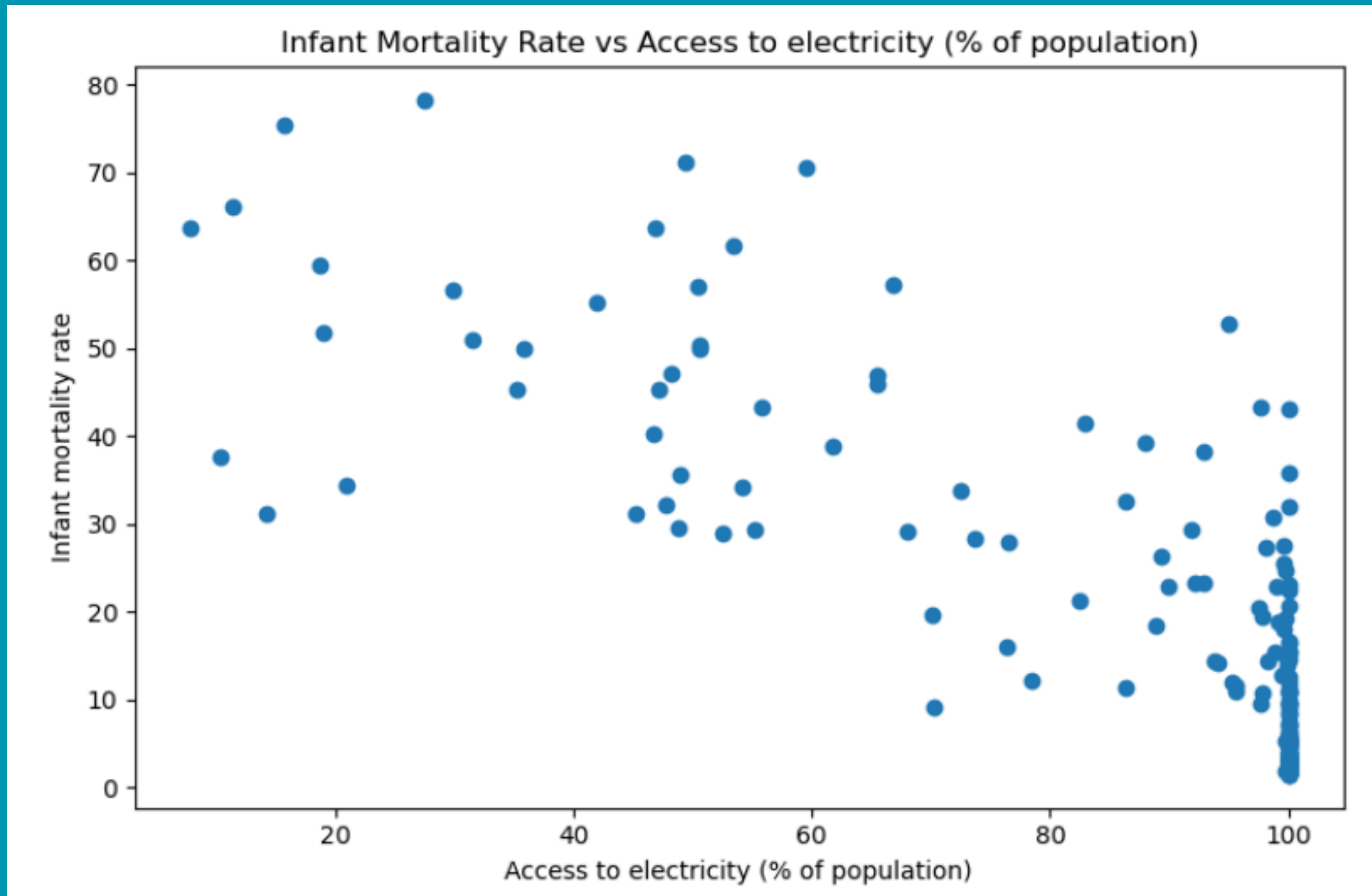
Scatter ploty pro nejvýraznější vztahy mezi faktory a úmrtností novorozenců

↙
Vyšší HDP →
nižší úmrtnost
novorozenců

JAKÉ JSOU TRENDY NEBO VZTAHY MEZI FAKTORY A ÚMRTNOSTÍ NOVOROZENCŮ?

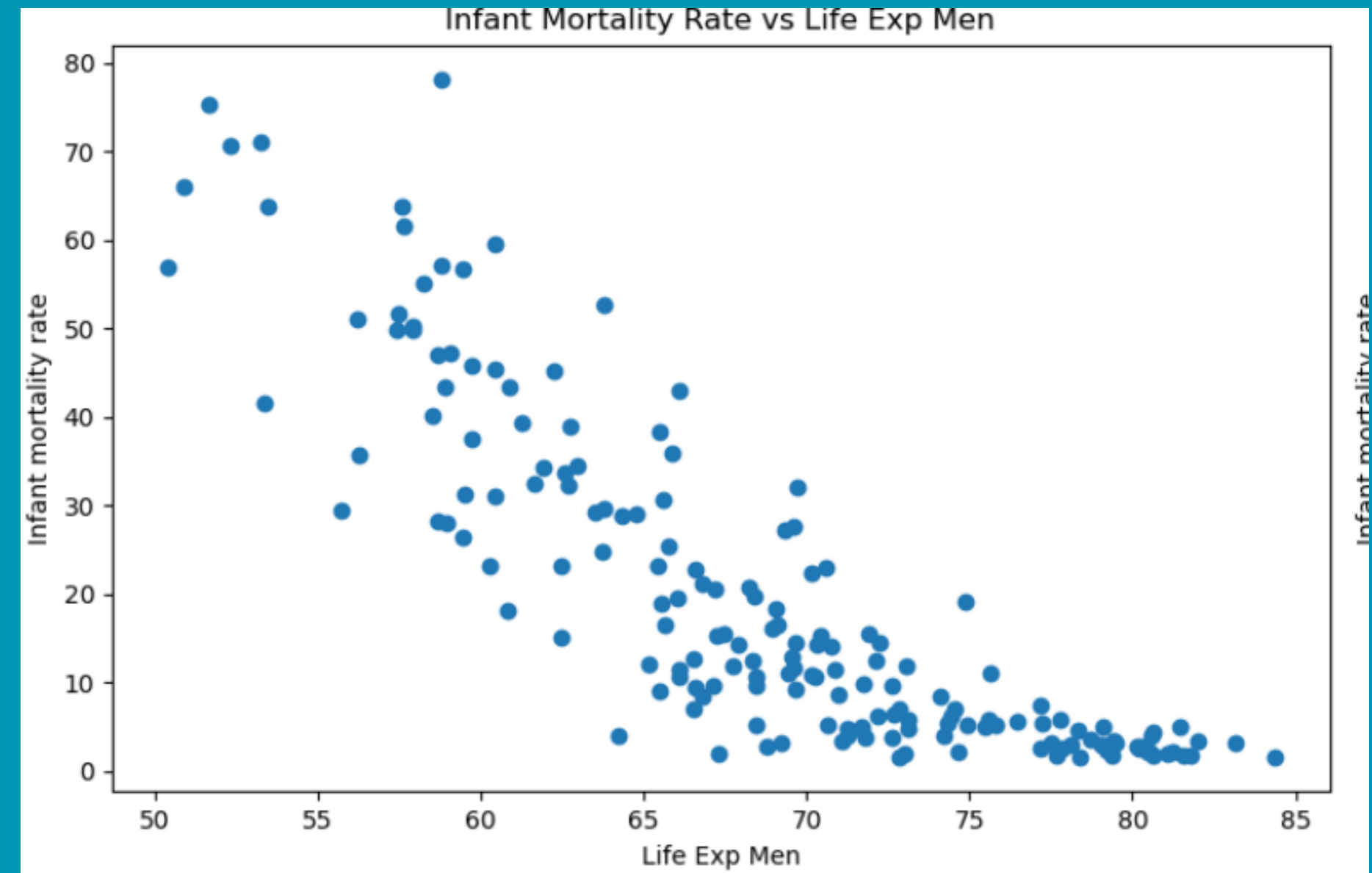
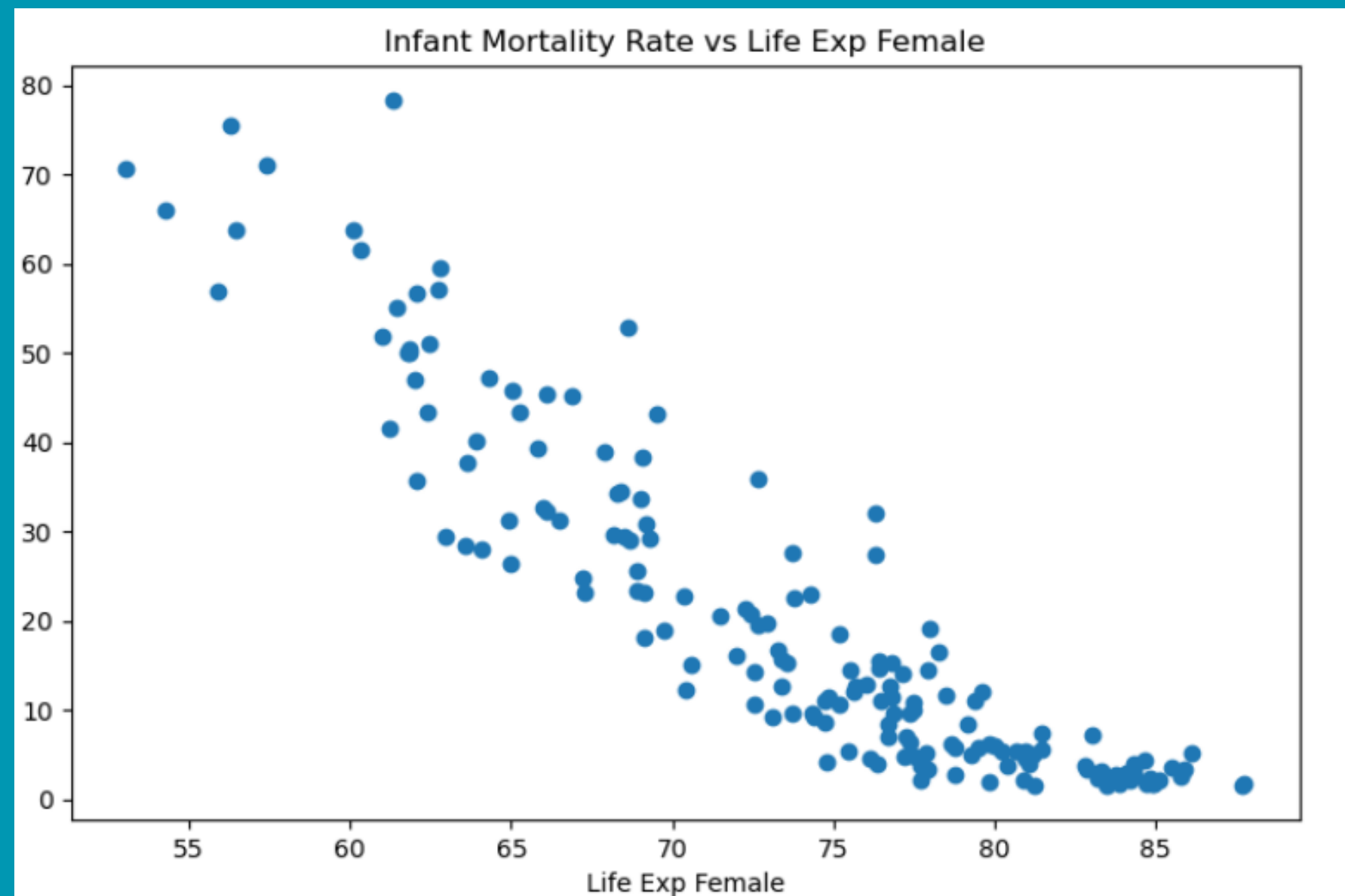
Scatter ploty pro nejvýraznější vztahy mezi faktory a úmrtností novorozenců

Vyšší přístup k
elektríně → nižší
úmrtnost
novorozenců

JAKÉ JSOU TRENDY NEBO VZTAHY MEZI FAKTORY A ÚMRTNOSTÍ NOVOROZENCŮ?

Scatter plots pro nejvýraznější vztahy mezi faktory a úmrtností novorozenců

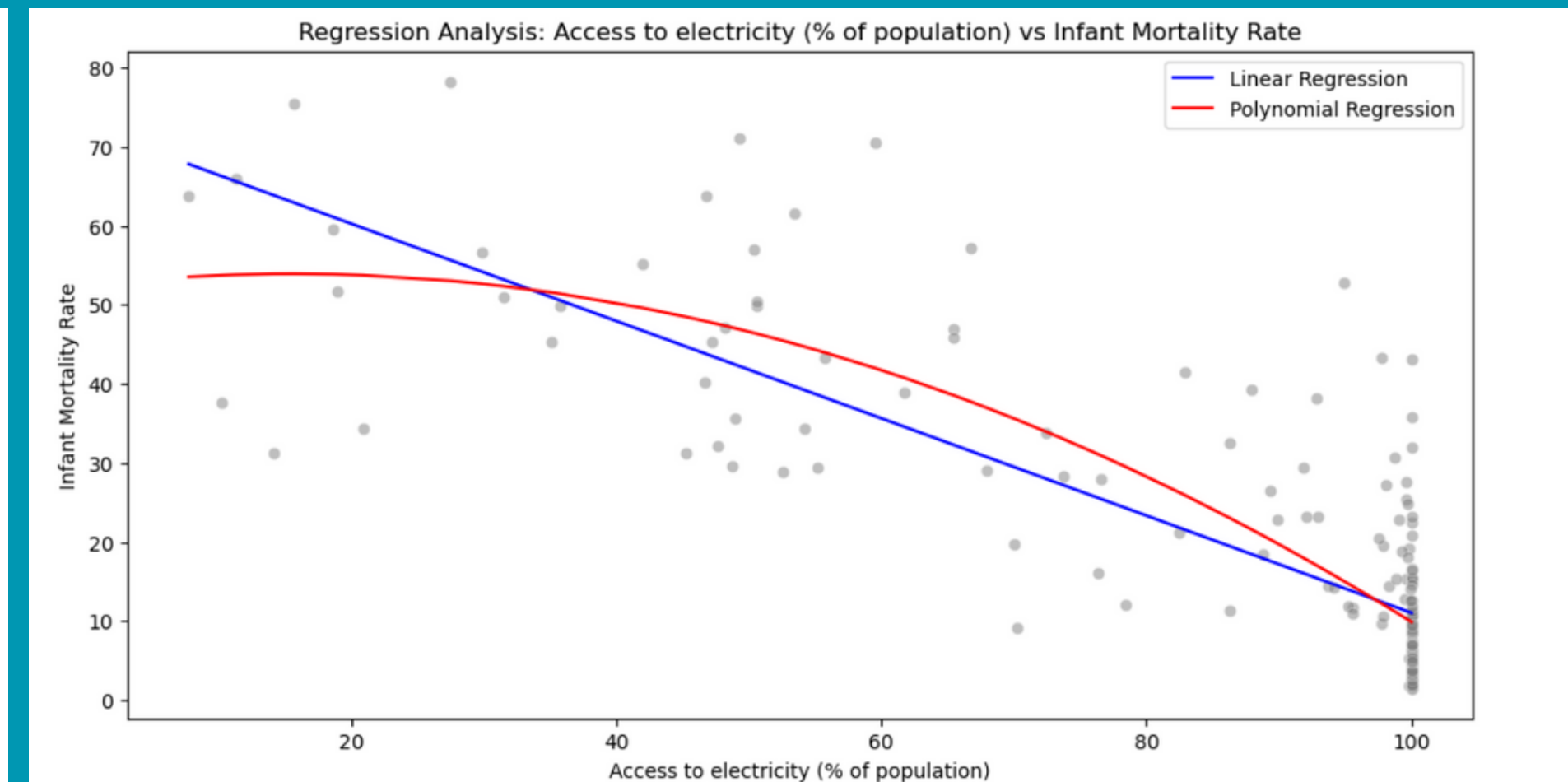
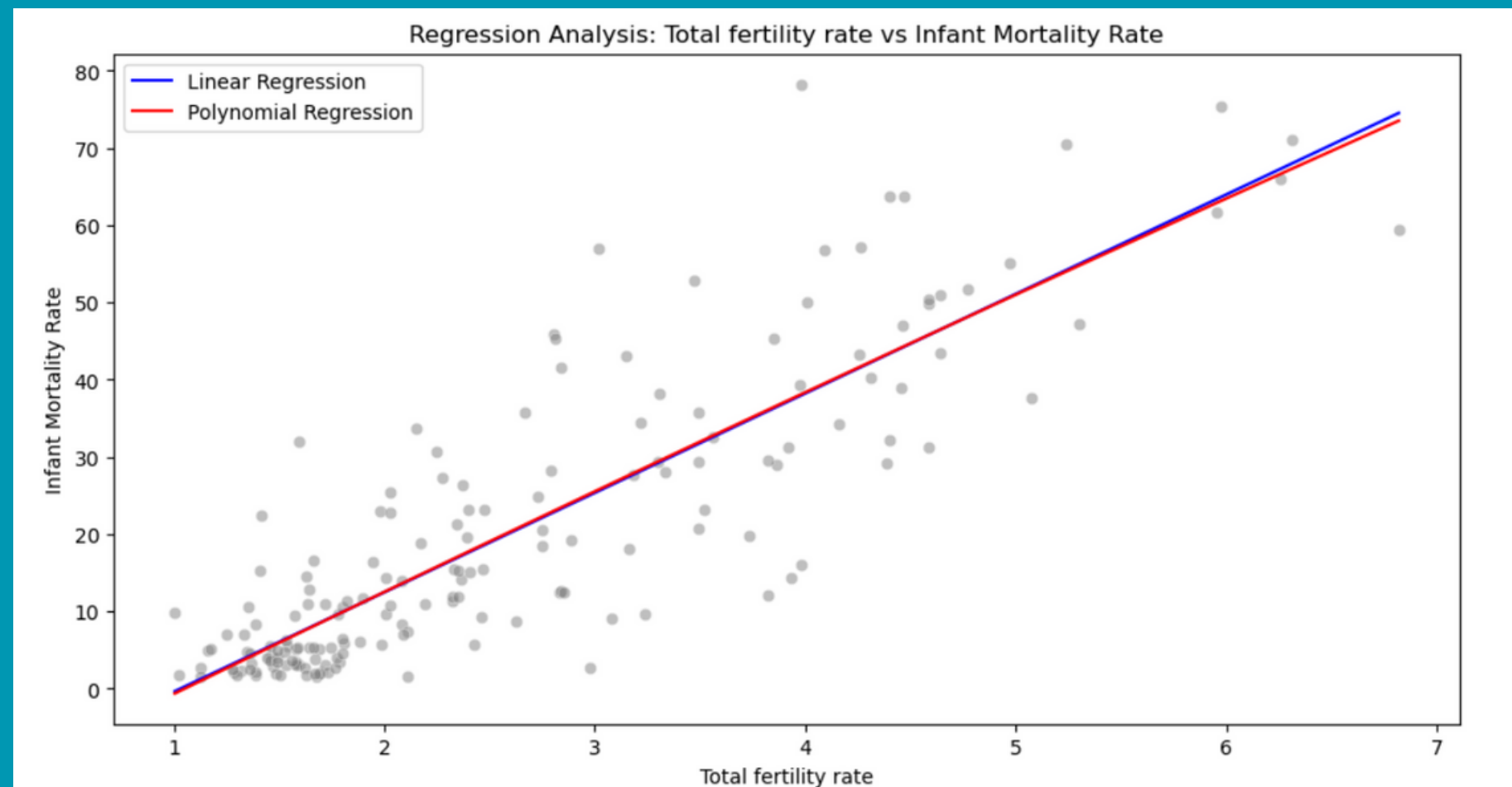

Vyšší očekávaný věk dožití → nižší úmrtnost novorozenců

JAKÉ JSOU TRENDY NEBO VZTAHY MEZI FAKTORY A ÚMRTNOSTÍ NOVOROZENCŮ?

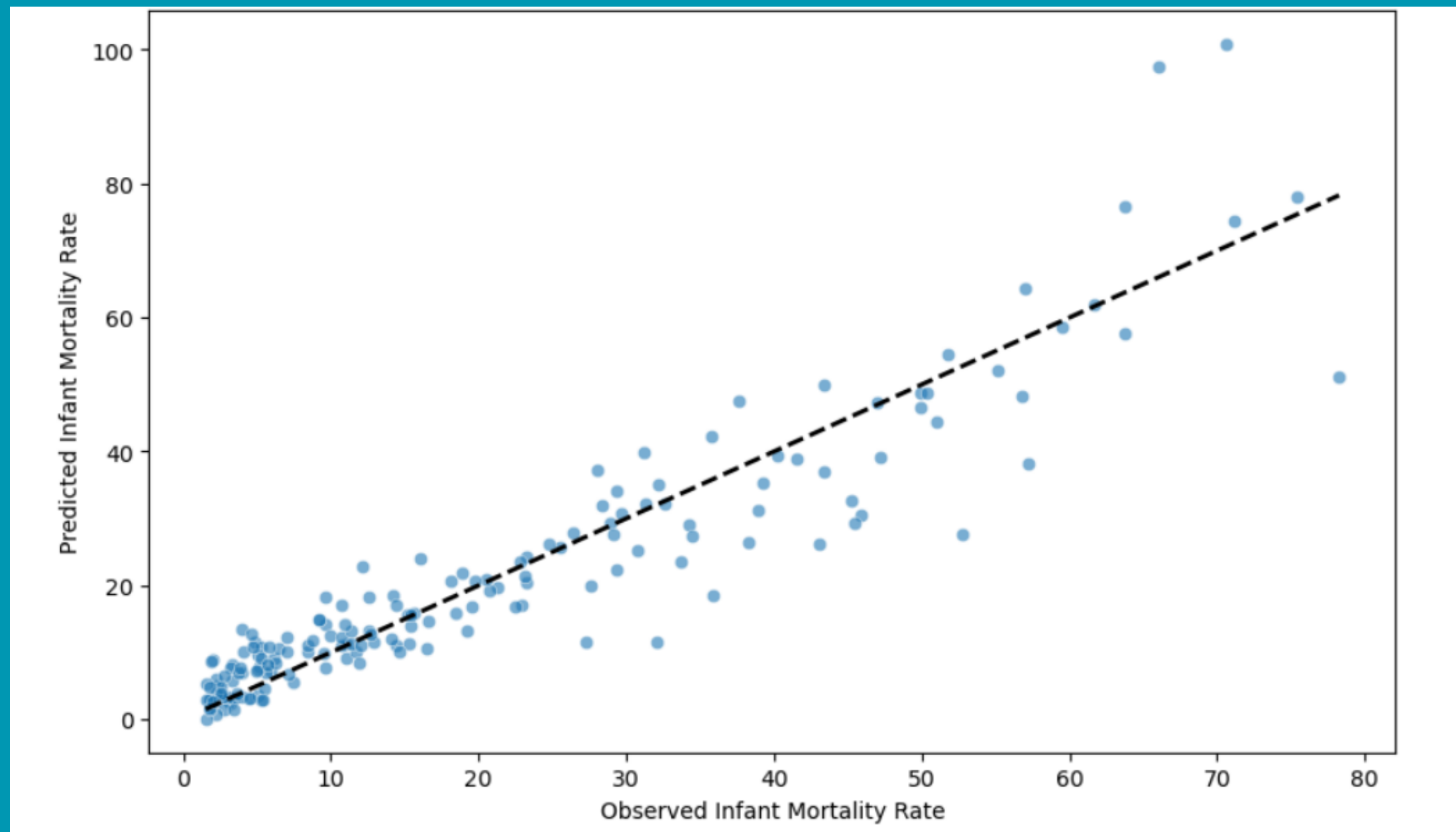
Lineární a polynominální regrese

Lepší výsledky jsme dostaly pro polynominální reg. u všech faktorů
→ naznačuje nelineární vztah mezi proměnnými

JAKÉ JSOU TRENDY NEBO VZTAHY MEZI FAKTORY A ÚMRTNOSTÍ NOVOROZENCŮ?

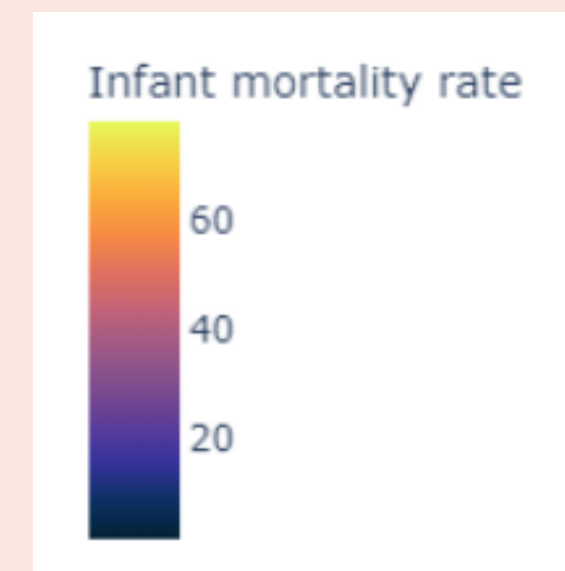
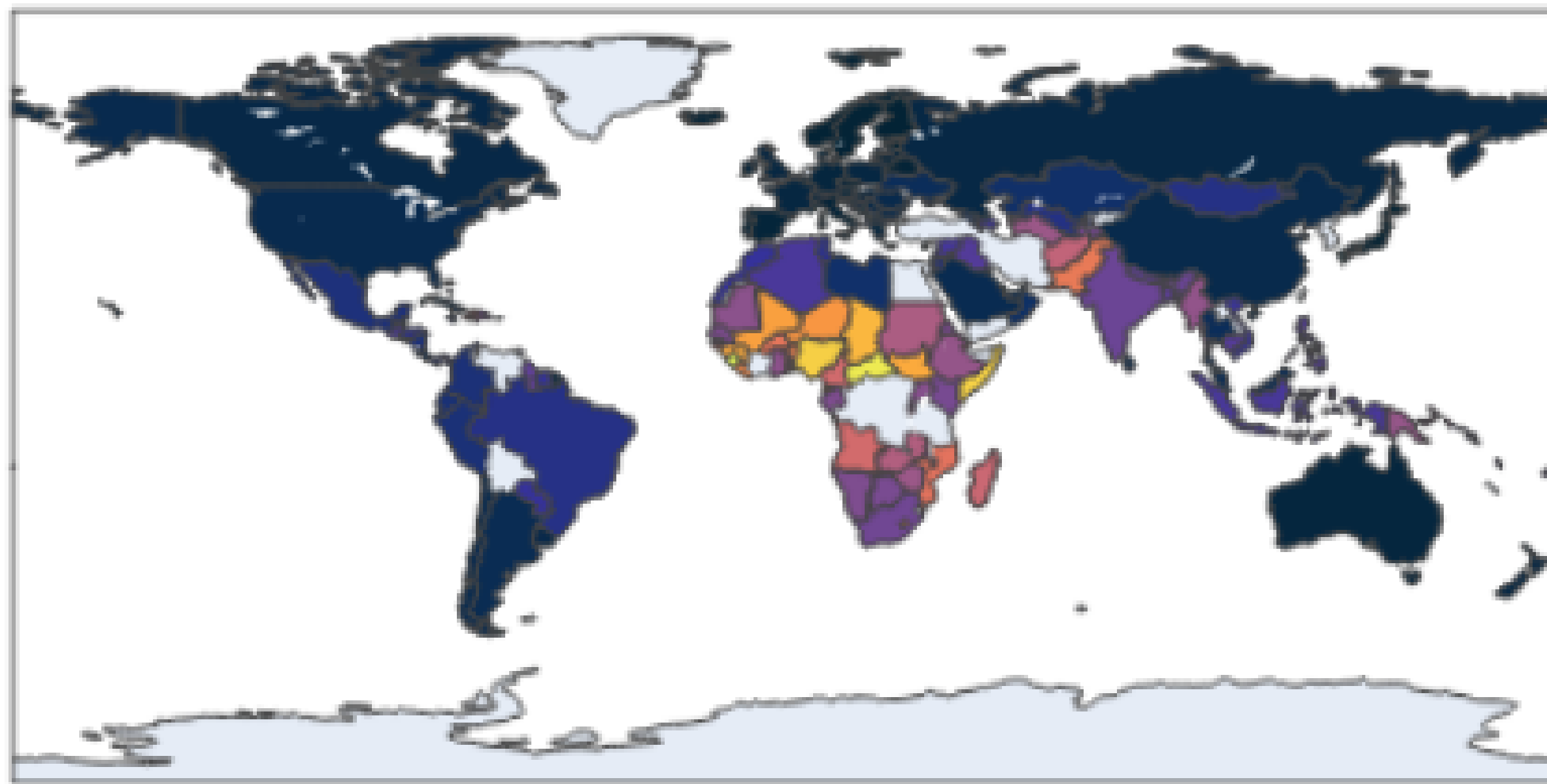
model Poisson. GLM

Nejlepší model zahrnoval
proměnné HDP, očekávané
dožití a porodnost
→ nejdůležitější faktor

JAK SE FAKTORY MĚNÍ V ZÁVISLOSTI NA GEOGRAFICKÉ POLOZE ZEMÍ?

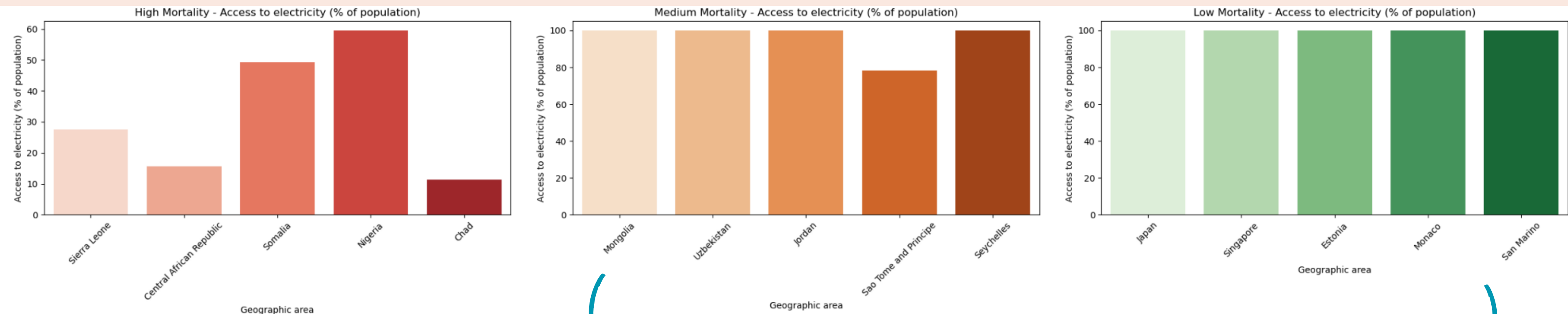
Geografické zobrazení pro naši hlavní proměnnou: **Úmrtnost novorozenců**

→ Výšší úmrtnost
novorozenců
především v
Afrických
zemích

JAK SE FAKTORY MĚNÍ V ZÁVISLOSTI NA GEOGRAFICKÉ POLOZE ZEMÍ?

Sloupcové grafy pro nízkou, středí a vysokou úmrtnost novorozenců v zemích pro některé faktory
Faktor: přístup k elektřině

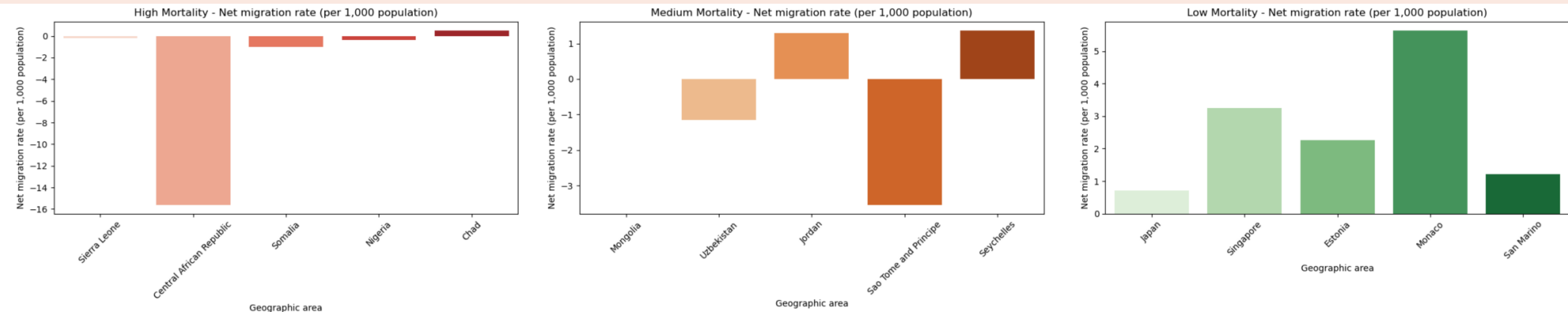

Téměř všude 100 % přístup k elektřině →
ale v zelených zemích výrazně nižší
úmrtnost → v oranžových zemích mají na
úmrtnost vliv spíše jiné faktory

JAK SE FAKTORY MĚNÍ V ZÁVISLOSTI NA GEOGRAFICKÉ POLOZE ZEMÍ?

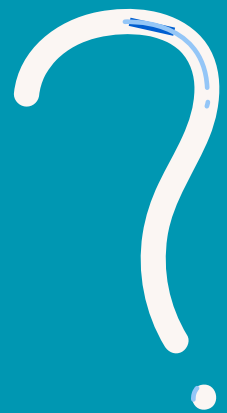
Sloupcové grafy pro nízkou, středí a vysokou úmrtnost novorozenců v zemích pro některé faktory

Faktor: Míra migrace

V zemích odkud se lidé stěhují pryč
(záporná migrace) je vyšší úmrtnost
novorozenců → naznačuje obecně
špatnou kvalitu života

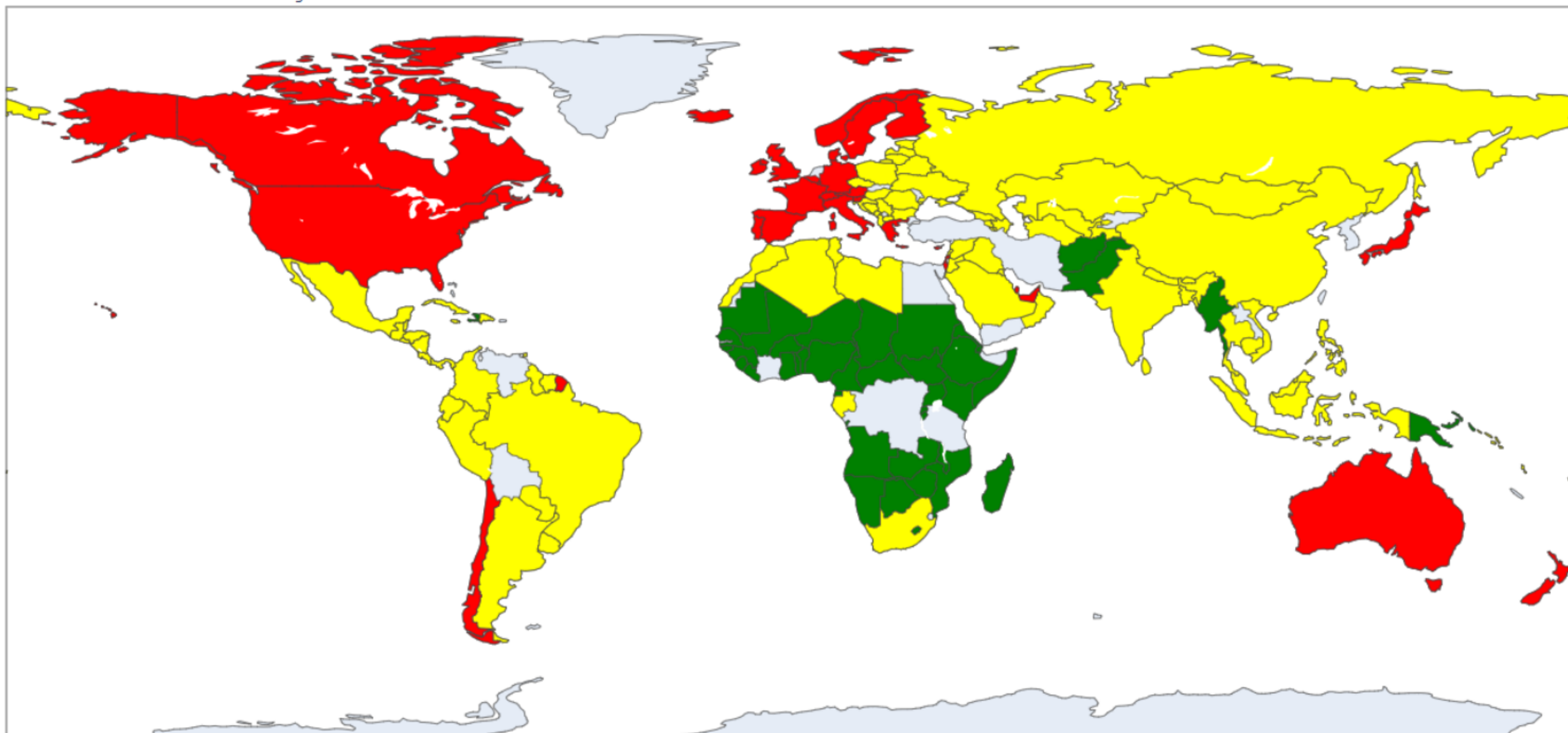

JAK SE GEOGRAFICKY LIŠÍ VYSOKÁ, STŘEDNÍ A NÍZKÁ ÚMRTNOST NOVOROZENCŮ A JAKÉ SOCIOEKONOMICKÉ FAKTORY MOHOU BÝT SPOJENY S TĚMITO ROZDÍLY?

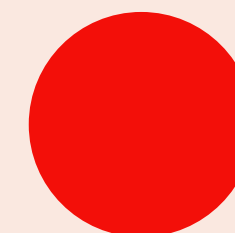
Kategorizace zemí na základě jejich socioekonomických faktorů → CLUSTERING

Metoda: K-means → 3 clustery

K-means Clustering

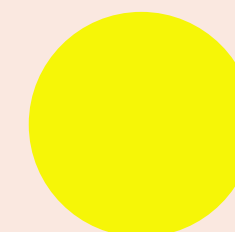
vysoké HDP, přístup k

elektríně

nízká úmrtnost
novorozenců

střední HDP, ne vždy

přístup k elektríně
střední úmrtnost
novorozenců

nízké HDP, ne přístup k

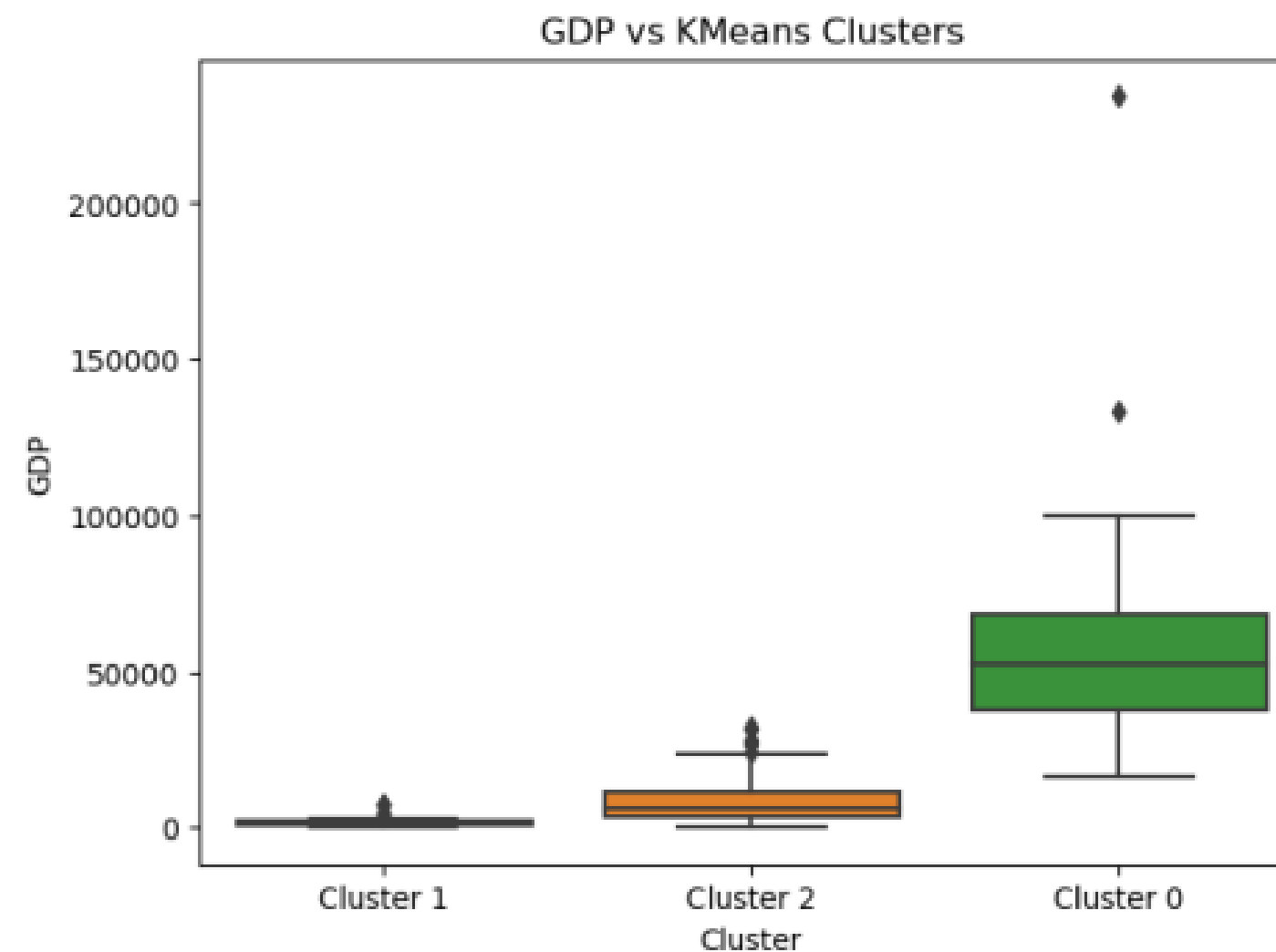
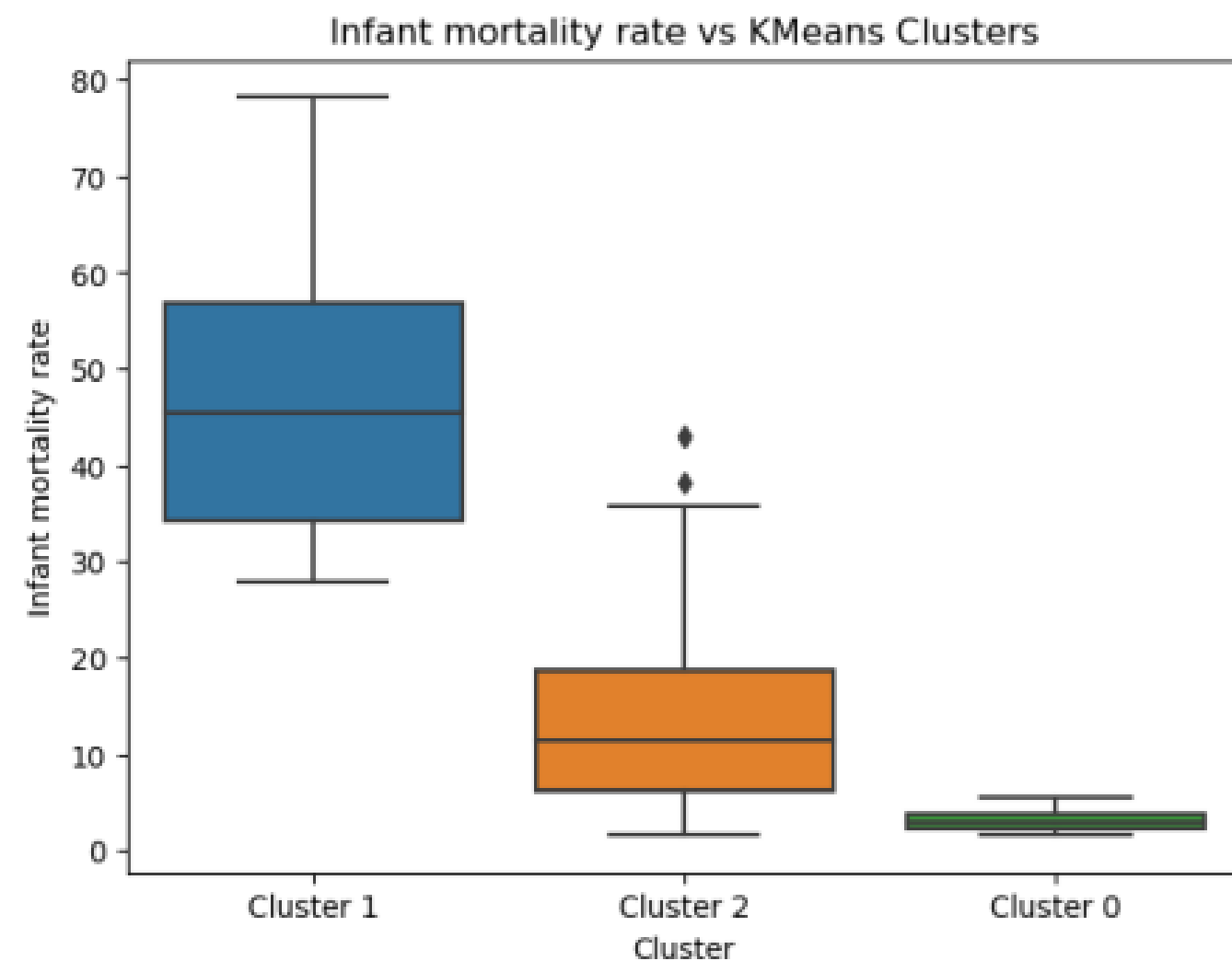
elektríně

vysoká úmrtnost
novorozenců

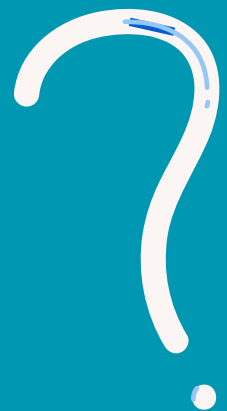
JAK SE GEOGRAFICKY LIŠÍ VYSOKÁ, STŘEDNÍ A NÍZKÁ ÚMRTNOST NOVOROZENCŮ A JAKÉ SOCIOEKONOMICKÉ FAKTORY MOHOU BÝT SPOJENY S TĚMITO ROZDÍLY?

Kategorizace zemí na základě jejich socioekonomických faktorů → CLUSTERING

Metoda: K-means → Vizuální zobrazení

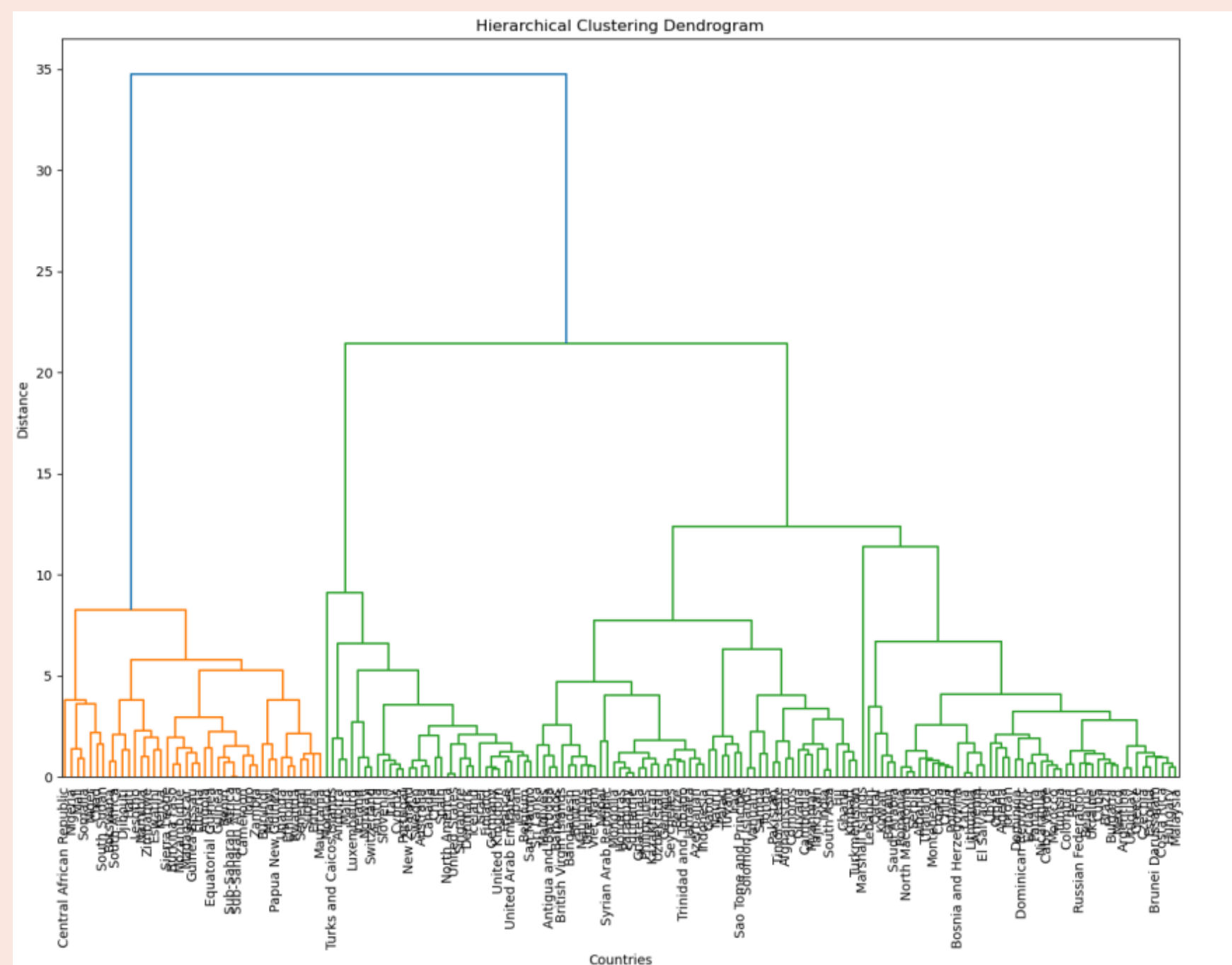
V clusteru s vysokým
HDP → nejnižší
úmrtnost novorozenců

JAK SE GEOGRAFICKY LIŠÍ VYSOKÁ, STŘEDNÍ A NÍZKÁ ÚMRTNOST NOVOROZENCŮ A JAKÉ SOCIOEKONOMICKÉ FAKTORY MOHOU BÝT SPOJENY S TĚMITO ROZDÍLY?

Kategorizace zemí na základě jejich socioekonomických faktorů → CLUSTERING

Metoda: Hierarchické – Dendogram

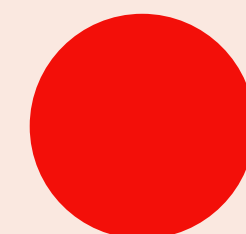
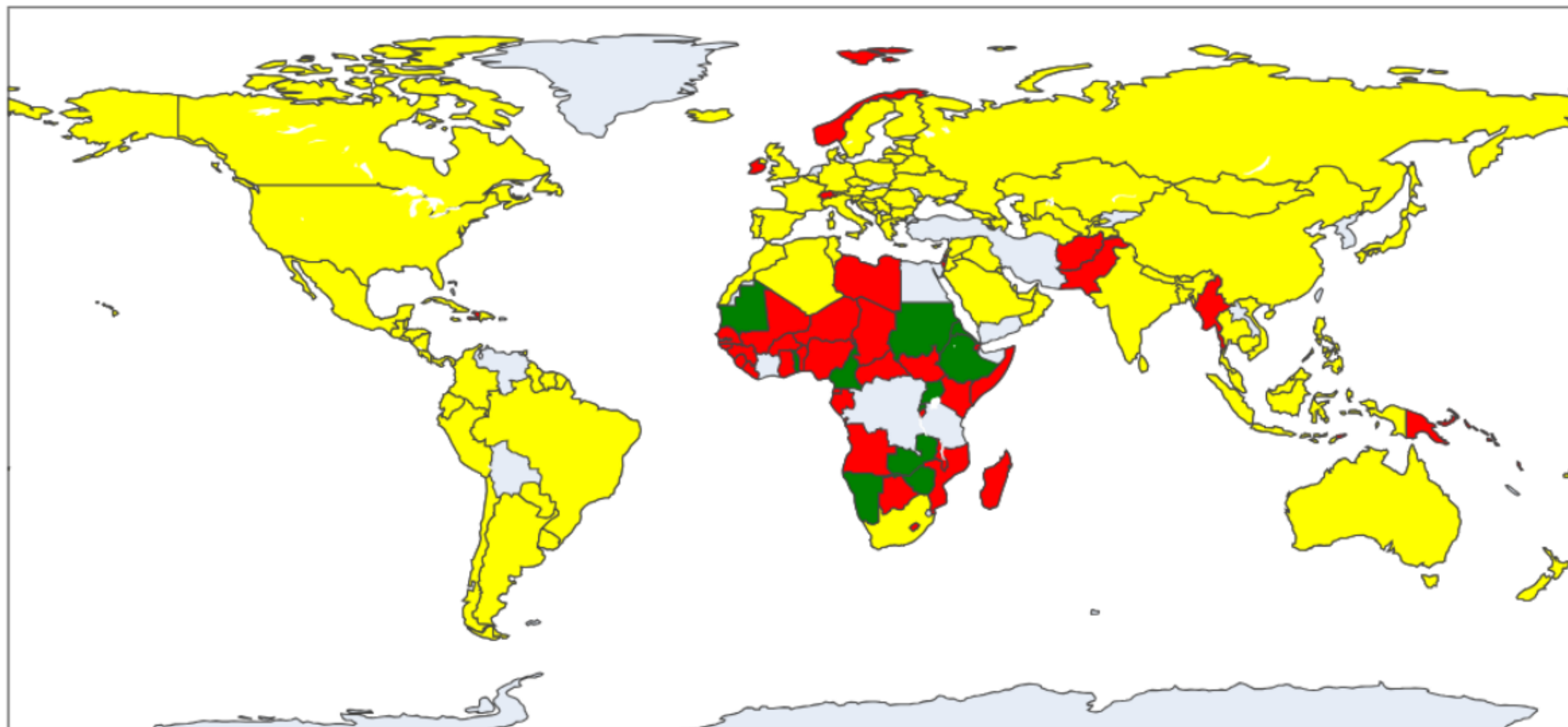

JAK SE GEOGRAFICKY LIŠÍ VYSOKÁ, STŘEDNÍ A NÍZKÁ ÚMRTNOST NOVOROZENCŮ A JAKÉ SOCIOEKONOMICKÉ FAKTORY MOHOU BÝT SPOJENY S TĚMITO ROZDÍLY?

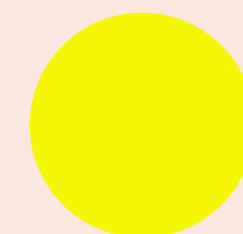
Kategorizace zemí na základě jejich socioekonomických faktorů → CLUSTERING

Metoda: DBSCAN

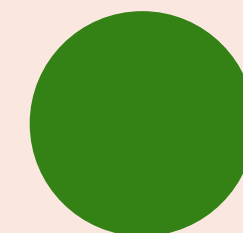

Outliers/noise

země s atypickými
socioekonomickými a
zdravotními
charakteristikami ve
srovnání s ostatními

Cluster 2

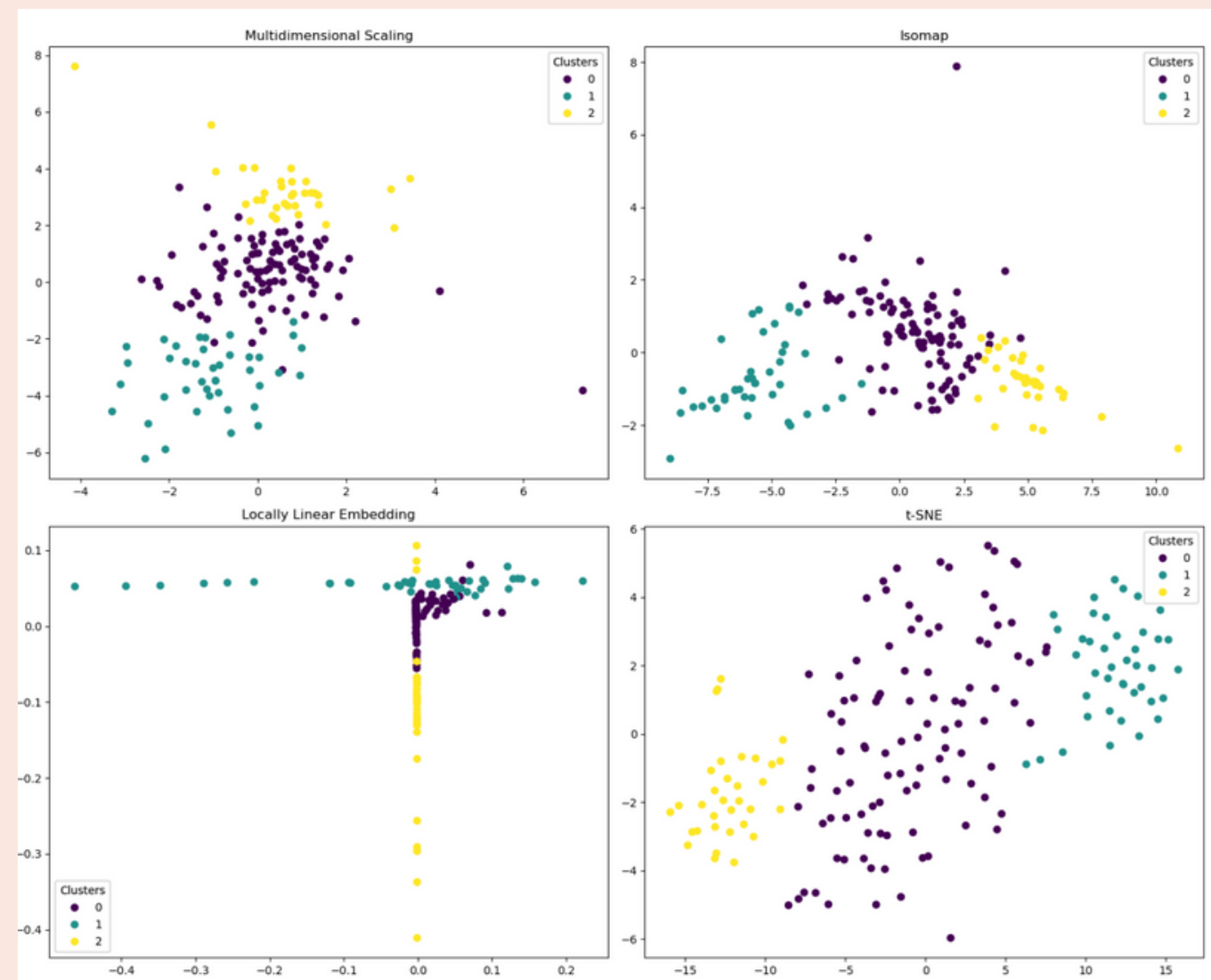
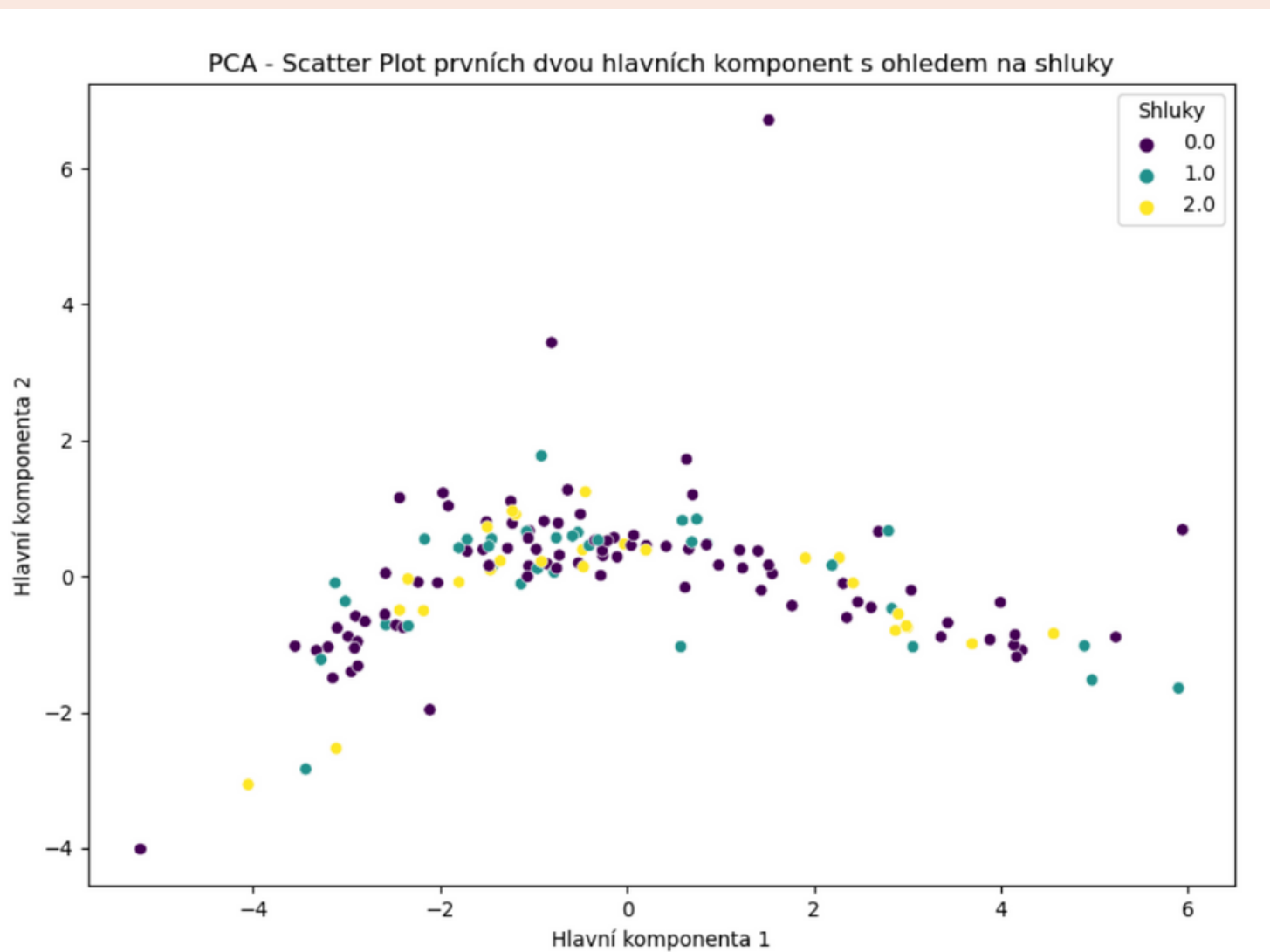

Cluster 1

JAK SE GEOGRAFICKY LIŠÍ VYSOKÁ, STŘEDNÍ A NÍZKÁ ÚMRTNOST NOVOROZENCŮ A JAKÉ SOCIOEKONOMICKÉ FAKTORY MOHOU BÝT SPOJENY S TĚMITO ROZDÍLY?

Kategorizace zemí na základě jejich socioekonomických faktorů

Redukce dimenze

Metody PCA a Locally Linear Embedding nerozdělily jednotlivé země tak dobře, t-SNE může být nejlepší volbou

ZÁVĚR

Hlavní výzkumná otázka: Jaký socioekonomický či zdravotní faktor významně ovlivňuje úmrtnost novorozenců v zemích světa?

Výsledky ukázaly, faktory nejvíce ovlivňující úmrtnost novorozenců v zemích světa jsou:

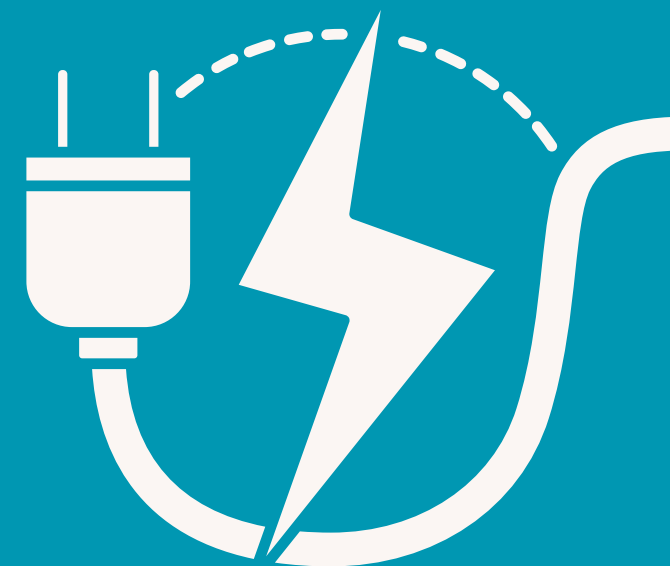
OČEKÁVANÁ DÉLKA
ŽIVOTA

HDP

PŘÍSTUP K
ELEKTŘINĚ

ZÁVĚR

Výsledky jednotlivých použitých metod

**Lineární vs polynominální
modely**

pro polynominální lepší
výsledky (vyšší R squared
pro všechny faktory)

GLM Poissonův model
nejnižší AIC pro kombinaci
faktorů: HDP, očekávaný
věk dožití, porodnost,
urbanizace

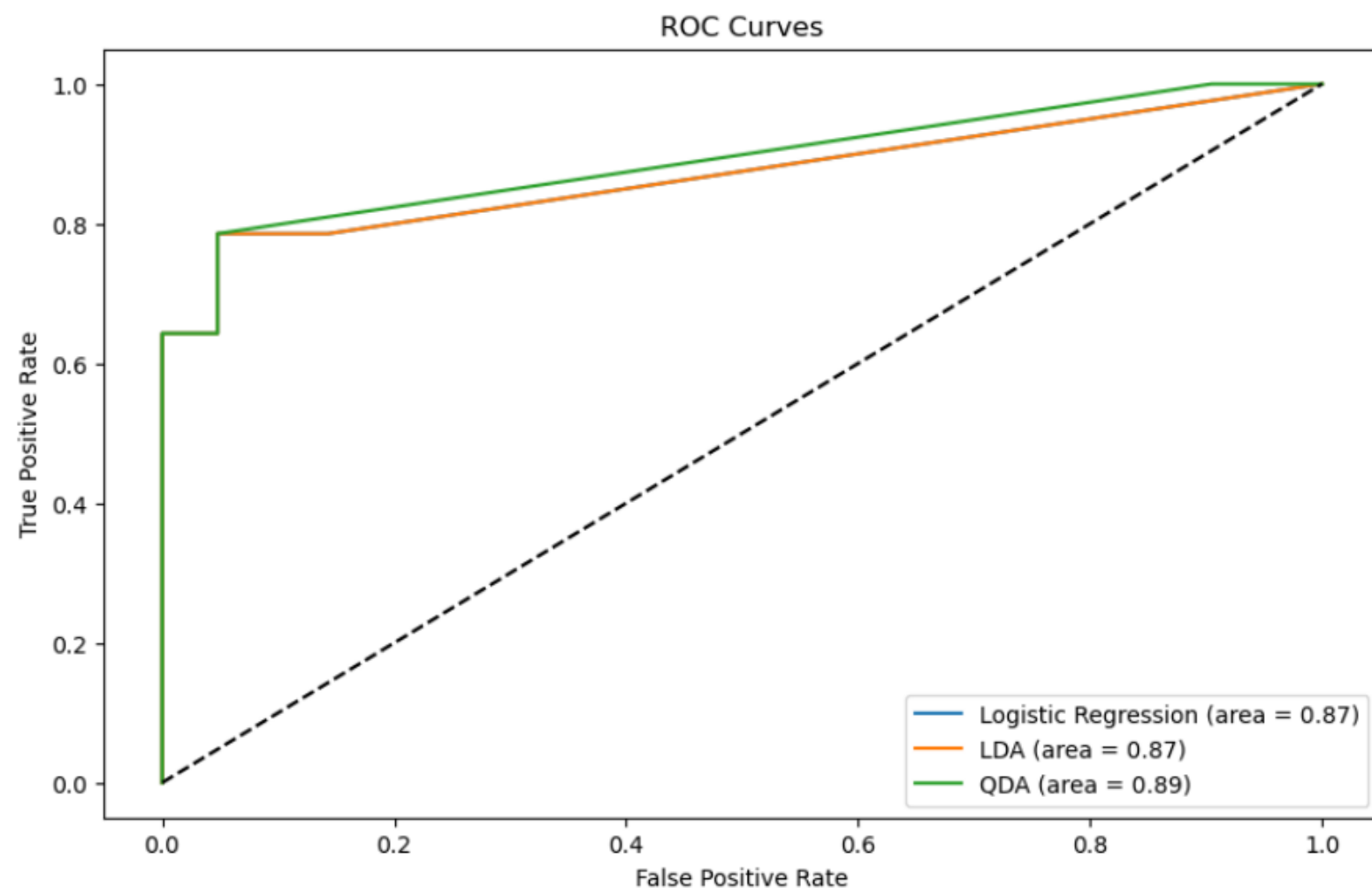
ZÁVĚR

Výsledky jednotlivých použitých metod

Binární klasifikace

Log. reg. – nejvyšší přesnost

QDA – nejvyšší ROC-AUC

Clustering

K-Means: identifikovala 3 shluky

GMM: 3 shluk

Hierarchické shlukování: 3
shluky

DBSCAN: Identifikoval 2 hlavní
shluky a několik zemí jako šum

Nejnižší BIC – K-Means

DĚKUJEME ZA
POZORNOST!